

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“ПРАВознавство”
(для бакалаврів)**

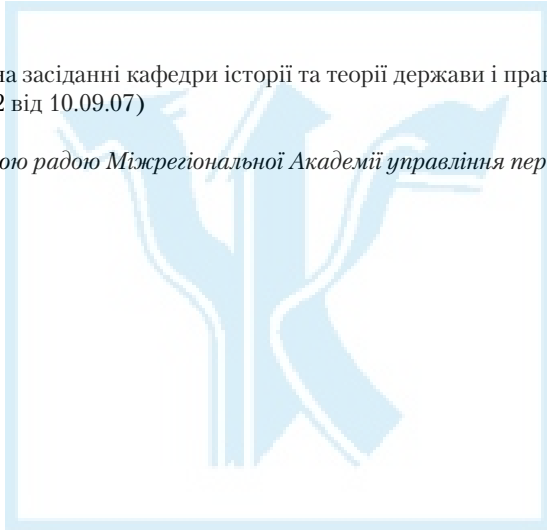
МАУП

Київ 2008

Підготовлено доцентом кафедри історії та теорії держави і права
С. Д. Владиченко

Затверджено на засіданні кафедри історії та теорії держави і права
(протокол № 2 від 10.09.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Владиченко С. Д. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Правознавство” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2008. — 42 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст самостійної роботи з дисципліни “Правознавство”, питання для самоконтролю, практичні завдання, тестові завдання, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота студентів є складовою навчального процесу, основним засобом опанувати навчальний матеріал у час, вільний від обов'язкових занять.

Мета самостійної роботи – сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завдання самостійної роботи полягає у засвоєнні, закріпленні та систематизації відповідних знань, а також їх застосуванні при виконанні практичних завдань. Самостійна робота сприяє підготовці до аудиторних занять.

Зміст самостійної роботи визначається навчальною програмою дисципліни “Правознавство”, а також цими методичними матеріалами.

Основними формами самостійної роботи з дисципліни “Правознавство” є:

- 1) опрацювання прослуханого лекційного матеріалу, обов'язкових і додаткових літературних джерел;
- 2) виконання домашніх завдань;
- 3) вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання;
- 4) підготовка до різних форм поточного контролю;
- 5) пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою;
- 6) написання реферату за заданою проблематикою;
- 7) аналіз наукових публікацій;
- 8) вирішення задач-казусів.

У процесі самостійної підготовки до практичних занять студенти повинні опрацювати прослуханий лекційний матеріал, всебічно розглянути зміст питань, що виносяться на заняття, опрацювати навчальну літературу, відповідні нормативно-правові акти. Перевірку засвоєння знань студенти здійснюють за допомогою питань для самоконтролю, які охоплюють основні положення, що підлягають самостійному засвоєнню.

Виконання домашнього завдання має за мету закріпити та поглибити теоретичні знання та вміння з навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання.

Практичні завдання до кожної теми, що підлягає самостійному засвоєнню, включають у себе підготовку до тематичних колоквіумів, написання рефератів та доповідей.

Одним із важливих засобів у засвоєнні знань є написання рефератів. Його необхідно починати з власного, добре продуманого вступу, де визначається мета дослідження, з максимально можливою точністю встановлюються рамки теми, що підлягає розгляду, визначаються методи її дослідження. Вступ слугує перехідним містком до основного дослідження, в якому повинно бути відображено практичне і теоретичне значення теми.

В основній частині роботи має йтися насамперед про зміст досліджуваної проблеми. Завершується дослідження висновками.

Важливим засобом у засвоєнні знань є вирішення студентами задач-казусів, що має носити творчий, аналітичний та самостійний характер.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів:

- оцінка “відмінно” — студент повно і всебічно розкриває питання теми, винесені на самостійне опрацювання, вільно оперує поняттями і термінологією, виявляє глибокі знання джерел, має власний погляд з приводу актуальності теми і може це аргументувати;
- оцінка “добре” — загалом рівень знань відповідає викладеному вище, але мають місце деякі упущення при виконанні завдань, винесених на самостійне опрацювання, обґрунтування неточні, не достатньо підтверджуються доказами;
- оцінка “задовільно” — студент розкрив питання, винесені на самостійне опрацювання, в загальних рисах, розуміє їх суть, намагається робити висновки, але при цьому припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно і не самостійно;
- оцінка “незадовільно” — студент не в змозі дати відповідь на поставлене запитання, не розуміє його сутності, не може зробити висновки, а тому відповідь неправильна.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ПРАВознавство”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
	Змістовий модуль I. Держава і право
1	Держава як соціальний інститут
2	Загальна характеристика громадянського суспільства і правової держави
3	Феномен права. Право в системі засобів соціального регулювання
4	Правові відносини. Правосвідомість та правова культура
5	Правомірна поведінка, правопорушення, юридична відповідальність
	Змістовий модуль II. Основи конституційного права України
6.	Загальна характеристика конституційного права як провідної галузі права України
7	Правовий статус особи в Україні
8	Конституційно-правові форми народовладдя в Україні
9	Конституційна система органів державної влади України. Правові засади місцевого самоврядування
	Змістовий модуль III. Найважливіші положення окремих галузей права
10–11	Цивільне та сімейне право України
12	Основи трудового права України
13	Основи адміністративного права України
14	Основи кримінального права України
Разом годин: 108	

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з дисципліни
“ПРАВознавство”

Змістовий модуль I. держава і право

Тема 1. держава як соціальний інститут

Питання для самоконтролю

1. Зобразіть схематично класифікацію форм державного правління.
2. Перелічіть ознаки, які свідчать про те, що держава займає в політичній системі суспільства головне місце.
3. Перелічіть ознаки федерації. Наведіть приклади федеративних держав.
4. Перелічіть основні принципи організації і діяльності державного апарату.
5. Дайте визначення держави з погляду її загальносоціальної сутності.
6. Перелічіть елементи структури механізму держави.
7. Зобразіть схематично співвідношення понять “форма держави” і “форма державного правління”.

Практичні завдання

1. *Підготуйте реферат на тему:* Загальна характеристика теорій походження держави та права.
2. *Підготуйте доповідь на тему:* Співвідношення влади додержавного суспільства та державної влади.
3. *Підготуйте доповідь на тему:* Співвідношення завдань та функцій держави.
4. *Підготуйте реферат на тему:* Роль держави в організації суспільства і здійсненні політичної влади.
5. *Дайте відповідь на тестові завдання:*
 - А. Як причину походження держави економічний розвиток суспільства (людства) розглядає така з наукових концепцій:
 - 1) теологічна;
 - 2) історико-матеріалістична (марксистська);
 - 3) патріархальна;
 - 4) психологічна.
 - Б. Форма держави, що відображає спосіб організації вищої державної влади, має назву:

- 1) форма державного устрою;
- 2) форма державного правління;
- 3) форма державної структури;
- 4) форма політичного режиму;
- 5) форма державного режиму.

Література [9; 14; 18; 19; 23; 24]

Тема 2. Загальна характеристика громадянського суспільства і правової держави

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення сутності поняття “громадянське суспільство”.
2. Охарактеризуйте ознаки громадянського суспільства.
3. Політична система суспільства і держави.
4. Які Вам відомі форми взаємодії держави та громадського об’єднання?

Практичні завдання

1. *Підготуйте реферат на тему:* Громадянське суспільство: поняття та структура.
2. *Підготуйте доповідь на тему:* Основні підходи до визначення співвідношення між державою та громадянським суспільством.

Література [9; 14; 18; 19; 23; 24]

Тема 3. Феномен права. Право в системі засобів соціального регулювання

Питання для самоконтролю

1. Покажіть співвідношення понять “правові норми” і “соціальні норми”.
2. Дайте визначення правової системи.
3. Які теорії праворозуміння ви знаєте? Перелічіть основні ідеї кожної з них.
4. Дайте визначення приватного права і перелічіть галузі, що належать до нього.
5. Зобразіть схематично співвідношення понять “інститут права”, “галузь права”, “підгалузь права”.

Практичні завдання

1. Підготуйте реферат на тему: Право в системі соціальних норм.
2. Підготуйте доповідь на тему: Юридичні факти: поняття і види.
3. Підготуйте реферат на тему: Нормативні акти: поняття, класифікація.
4. Підготуйте доповідь на тему: Система права та система законодавства.
5. Підготуйте письмову відповідь на такі питання:
 - систематизація нормативно-правових актів;
 - загальна характеристика галузей українського права.
6. Підготуйте реферат на тему: Закон та його місце в системі нормативних актів.
7. Дайте відповідь на тестові завдання:
 - А. Предметом правового регулювання є:
 - 1) суспільні відносини;
 - 2) норми права;
 - 3) моделі соціальної поведінки;
 - 4) об'єктивні закономірності природи.
 - Б. До структури системи права входять такі елементи:
 - 1) правові відносини;
 - 2) правопорушення;
 - 3) інститут права;
 - 4) підзаконний нормативний акт.

Література [1; 6; 9; 15–17; 25–31]

Тема 4. Правові відносини. Правосвідомість та правова культура

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте співвідношення норми права і правовідносин.
2. Перелічіть основні ознаки правових відносин.
3. Дайте визначення поняття “право суб'єктності”.
4. Сутність юридичного і фактичного змісту правовідносин.

Практичні завдання

1. Підготуйте реферат на тему: Суб'єктивне право і юридичний обов'язок як юридичний зміст правовідносин.
2. Підготуйте доповідь на тему: Поняття і класифікація юридичних фактів.

Література [1; 9; 15–17; 25–31]

Тема 5. Правомірна поведінка, правопорушення, юридична відповідальність

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення правомірної поведінки як різновиду поведінки правової.
2. Поняття, причини, види та склад правопорушення.
3. Поняття та види юридичної відповідальності.
4. Розгляньте функції та мету юридичної відповідальності.

Практичні завдання

1. *Підготуйте доповідь на тему:* Сучасні проблеми юридичної відповідальності.
2. *Підготуйте письмову відповідь на такі питання:*
 - мета і принципи юридичної відповідальності;
 - шляхи і засоби попередження правопорушень.

Література [1; 9; 15–17; 25–31]

Змістовий модуль II. Основи конституційного права України

Тема 6. Загальна характеристика конституційного права як провідної галузі права України

Питання для самоконтролю

1. Підтвердіть (чи спростуйте) положення про те, що конституційне право є провідною галуззю права, шляхом визначення його предмета, методу та принципів.
2. Наведіть головні засади конституційного ладу України за ступенем їх важливості. Спробуйте їх обґрунтувати, спираючись на положення розділу I “Загальні засади” Конституції України.

Практичні завдання

1. *Підготуйте реферат на тему:* Конституційне право — галузь національного права України.
2. *Підготуйте доповідь на тему:* Система конституційного права.
3. *Підготуйте письмову відповідь на такі питання:*
 - конституційно-правові відносини;
 - поняття і основні властивості Конституції.

Література [19; 23–31]

Тема 7. Правовий статус особи в Україні

Питання для самоконтролю

1. Правовий статус особи: поняття, види та структура.
2. Класифікація прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні.
3. Перелічіть конституційні обов'язки громадян України.

Практичні завдання

1. *Підготуйте доповідь на тему:* Політичні права і свободи громадян України.
2. *Підготуйте реферат на тему:* Економічні, соціальні та культурні права і свободи особи в Україні.
3. *Вирішіть практичну ситуацію:*

Громадянка України С. одружилася у 1996 р. з громадянином Росії Т. Сім'я проживала постійно в Україні. У 1998 р. переїхала тимчасово проживати до батьків Т. у Росію до міста Пскова, де в 1999 р. і народилася у них дитина.

Як має бути вирішено питання про громадянство їхньої дитини відповідно до законодавства України?

Визначте умови набуття громадянства України.

Література [3; 6; 9; 25–31]

Тема 8. Конституційно-правові форми народовладдя в Україні

Питання для самоконтролю

1. Поняття прямого народовладдя. Основні форми безпосередньої демократії.
2. Вибори: поняття, принципи проведення, види.
3. Які виборчі системи Вам відомі?
4. Вибірчий процес в Україні.
5. Які питання згідно з Конституцією вирішуються виключно всеукраїнським референдумом?

Практичні завдання

1. *Підготуйте реферат на тему:* Поняття і види референдумів.
2. *Підготуйте доповідь на тему:* Принципи і порядок проведення референдумів.

3. *Підготуйте реферат на тему:* Відповідальність за порушення виборчого законодавства України.

Література [1; 6; 9; 23; 25–31]

Тема 9. Конституційна система органів державної влади України. Правові засади місцевого самоврядування

Питання для самоконтролю

1. Державна влада як інститут конституційного права.
2. Поняття, система і види органів державної влади.
3. Наведіть аргументи стосовно того, що Верховна Рада є єдиним органом законодавчої влади в Україні.
4. Основні форми діяльності Верховної Ради України.
5. Які акти може видавати глава Української держави?
6. Згрупуйте повноваження Президента України як гаранта Конституції за ознаками належності щодо:
 - політичної сфери;
 - повноважень у соціально-економічній сфері;
 - повноважень у сфері правоохорони та безпеки;
 - керівництва та державного управління.
7. З указаних тверджень є неможливим:
 - Кабінет Міністрів України (КМУ) — це державний орган, що очолює виконавчу владу;
 - КМУ — це вищий орган в системі органів виконавчої влади;
 - КМУ — це керівний орган влади в державі;
 - КМУ — це координатор виконання рішень у системі державної влади;
 - КМУ — не є підконтрольним органам ВР України.
8. Назвіть принципи організації та діяльності органів державної влади.
9. Назвіть повноваження депутата ВР України.

Практичні завдання

1. *Підготуйте реферат на тему:* Конституційні засади закріплення, організації і здійснення державної влади в Україні.
2. *Підготуйте доповідь на тему:* Поняття та функції судової влади.
3. *Підготуйте реферат на тему:* Органи правосуддя в Україні.
4. *Підготуйте письмову відповідь на такі питання:*
 - прокуратура України;
 - місцеве самоврядування в Україні.

5. Дайте відповідь на тестові завдання:

А. Глава Української держави може видавати такі акти:

- 1) розпорядження;
- 2) закони;
- 3) декрети;
- 4) укази;
- 5) постанови.

Б. До системи виконавчої влади України належать такі з перелічених нижче органів та посадових осіб:

- 1) омбудсмен;
- 2) президент;
- 3) Кабінет Міністрів;
- 4) прокуратура;
- 5) спікер.

Література [1; 19; 23–31]

Змістовий модуль III. Найважливіші положення окремих галузей права

Тема 10–11. Цивільне та сімейне право України

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте систему цивільного законодавства.
2. Який порядок здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків?
3. Які способи здійснення захисту права власності ви знаєте?
4. Охарактеризуйте форми та способи забезпечення виконання зобов'язань.
5. У чому полягає цивільно-правова відповідальність?
6. Коли має місце спадкування за законом, а коли за заповітом?
7. На основі Цивільного кодексу України дайте загальну характеристику окремим видам договорів, зокрема, тим, які найчастіше зустрічаються на практиці.
8. Що таке заповідальний відказ?

Практичні завдання

1. Підготуйте реферат на тему: Місце цивільного права в системі правових галузей.
2. Підготуйте відповідь на тему: Громадяни як суб'єкти цивільного права.
3. Підготуйте письмову відповідь на такі питання:

- юридичні особи;
- відповідальність у цивільному праві.

4. *Вирішіть практичну ситуацію:*

Громадянці В. шлюбний вік за її заявою знижено до 15 років, вона одружилася з громадянином Р. У зв'язку з цим сім'я переїхала до чоловіка в місто. Старий будинок, у якому проживала до того В. окремо від батьків і який отримала у спадщину від дідуся, вона продала громадянці А. за невелику суму. Батьки В., довідавшись про це, заявили вимогу анулювати угоду, мотивуючи це тим, що В. — неповнолітня, їх згоди на продаж не отримано, а сума, що їй сплатила А., не відповідає справжній вартості будинку. В. відмовилась від анулювання угоди, мотивуючи це тим, що вона отримала будинок у спадок від дідуся і батьки не мають права вказувати як їй чинити.

Хто правий у цій ситуації?

Який обсяг дієздатності у неповнолітньої особи, яка одружилася?

Література [1; 3; 5–7; 9; 15–17; 32–35]

Тема 12. Основи трудового права України

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте трудовий контракт. Які його особливості і чим він відрізняється від звичайного трудового договору?
2. Які документи працівник надає для прийняття його на роботу?
3. Напишіть заяву про прийняття на роботу.
4. Особливості застосування дисциплінарної відповідальності.
5. Що таке робочий час та його тривалість?
6. Як вирішуються колективні спори?
7. Розмежуйте поняття “матеріальна відповідальність” та “дисциплінарна відповідальність”.

Практичні завдання

1. *Підготуйте доповідь на тему:* Місце трудового права в системі права України.
2. *Підготуйте доповідь на тему:* Основні принципи трудового права України.
3. *Підготуйте реферат на тему:* Конституція України як основне джерело трудового права.

4. *Вирішіть практичну ситуацію:*

Громадянин М. написав заяву про призначення його на посаду старшого викладача університету з 20 серпня 2006 р. та приступив до виконання своїх обов'язків з 1 вересня 2006 р. 5 жовтня М. прийшов отримувати заробітну плату, яку йому не виплатили. Головний бухгалтер пояснив, що наказ про призначення М. на посаду старшого викладача не був виданий, отже, трудовий договір не був укладений.

Поясніть, чи був укладений трудовий договір у цьому випадку і чи підлягає оплаті робота, яку виконав громадянин М.?

Література [1; 5–7; 9; 15–17; 47–54]

Тема 13. Основи адміністративного права України

Питання для самоконтролю

1. Перелічіть нормативно-правові акти, які є джерелами адміністративного права України.
2. Які види стягнень, на вашу думку, є жорсткішими (вказіть в порядку їх посилення):
 - оплатне вилучення предмета;
 - адміністративний арешт;
 - попередження;
 - штраф;
 - позбавлення спеціального права;
 - виправні роботи;
 - конфіскація предмета.
3. Які з перелічених органів є уповноваженими розглядати справи про адміністративні правопорушення:
 - суд;
 - орган внутрішніх справ;
 - орган санітарного нагляду;
 - лікар-нарколог;
 - орган пожежної охорони;
 - районний відділ народної освіти;
 - адміністративна комісія при районних державних адміністраціях та виконавчих комітетах.
4. Як оскаржується постанова у справі про адміністративні правопорушення?
5. Хто може бути суб'єктом адміністративних правовідносин?
6. Дайте загальну характеристику Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Практичні завдання

1. Підготуйте доповідь на тему: Загальна характеристика адміністративної відповідальності. Її місце у системі юридичної відповідальності.
2. Дайте відповідь на тестове завдання:
 - А. Предметом адміністративного правового регулювання є суспільні відносини, що виникають, змінюються або припиняються у сфері:
 - 1) законодавчої діяльності;
 - 2) судової влади;
 - 3) державного управління;
 - 4) державного стимулювання.
 - Б. Строк адміністративного арешту становить:
 - 1) до 1 місяця;
 - 2) два тижні;
 - 3) до 10 діб;
 - 4) до 15 діб.

Література [23; 25; 29; 31; 47–54]

Тема 14. Основи кримінального права України

Питання для самоконтролю

1. Дайте загальну характеристику Кримінального кодексу України.
2. Визначте форму вини: “особа усвідомлює суспільно-небезпечний характер своїх дій, передбачає можливість настання шкідливих наслідків, не бажає, але допускає їх настання”:
 - а) прямий умисел;
 - б) непрямий умисел;
 - в) злочинна легковажність як різновид необережності.
3. Зобразіть схематично співвідношення таких понять, як “злочин” і “правопорушення”.
4. Відмінність злочинів від незлочинних правопорушень.
5. Поняття складу злочину і його кримінально-правове значення.

Практичні завдання

1. Підготуйте реферат на тему: Місце кримінального права в національній системі права України.

2. Підготуйте доповідь на тему: Кримінальна відповідальність та її підстави.

3. Вирішіть практичну ситуацію:

Троє домовились вчинити крадіжку з продовольчого магазину. Двоє з них почали виламувати двері, а третій вирішив відмовитись від свого злочинного наміру, потай відійшов убік і втік. Ті, що залишилися, виламали двері магазину і викрали продукти.

Чи відповідатиме за крадіжку той, хто втік:

а) так;

б) ні.

Відповідь поясніть.

Література [1; 9; 11; 15–17; 47–54]

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Варіант 1

1. Як причину походження держави економічний розвиток суспільства (людства) розглядає така з наукових концепцій:

- а) теологічна;
- б) історико-матеріалістична (марксистська);
- в) патріархальна;
- г) психологічна.

2. Форма держави, що відображає спосіб організації вищої державної влади, має назву:

- а) форма державного устрою;
- б) форма державного правління;
- в) форма державної структури;
- г) форма політичного режиму;
- д) форма державного режиму.

3. Предметом правового регулювання є:

- а) суспільні відносини;
- б) норми права;
- в) моделі соціальної поведінки;
- г) об'єктивні закономірності природи.

4. Глава Української держави може видавати такі акти:

- а) розпорядження;
- б) закони;
- в) декрети;
- г) укази;
- д) постанови.

5. До категорії економічних відносяться такі з перелічених нижче прав і свобод:

- а) право на підприємницьку діяльність;
- б) свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості;
- в) право на приватну власність;
- г) право на користування природними та іншими об'єктами суспільної власності;
- д) право на працю.

6. Фотоапарат, подарований Андрію дідом у день його народження (14 років), став його власністю. Отже, у Андрія є право власності на цю річ. Віднині Андрій:

- а) має право володіти фотоапаратом;
- б) має право володіти фотоапаратом, користуватися ним;
- в) має право володіти, користуватися, а також зі згоди батьків розпоряджатися фотоапаратом.

Поясніть.

7. Реальні договори вважаються укладеними, якщо:

- а) є досягнення згоди з основних умов договору;
- б) виявлено волю двох осіб;
- в) здійснено фактичну передачу речі;
- г) є нотаріальне посвідчення.

8. Назвіть необхідні умови трудового договору:

- а) домовленість про факт прийняття на роботу;
- б) випробування під час прийняття на роботу;
- в) встановлення трудової функції;
- г) розмір оплати праці.

9. З перелічених дій такі є проступками, а такі злочинами:

Проступок	Злочин

- а) юний футболіст випадково розбив м'ячем скло у вікні квартири;
- б) "фанати" зіпсували фарбою стіни будинку;
- в) громадянин опублікував у газеті неправдиві відомості про чесну людину;

- г) вантажна машина, керована водієм напідпитку, син якого був у кабіні, перекинулася. Дитина загинула. Водій залишився інвалідом;
- д) 15-річний хлопець викрав відеомагнітофон;
- е) п'яний водій, перевищивши швидкість, збив людину і зник;
- є) у розмові з перехожим старшокласник вжив нецензурні слова.

10. Предметом адміністративного правового регулювання є суспільні відносини, що виникають, змінюються або припиняються у сфері:

- а) законодавчої діяльності;
- б) судової влади;
- в) державного управління;
- г) державного стимулювання.

Варіант 2

1. Така особливість розвитку суспільства, як розподіл праці визначається такою з означених концепцій:

- а) теологічною;
- б) патріархальною;
- в) органічною;
- г) історико-матеріалістичною (марксистською).

2. Форма державного правління, за якої вища державна влада здійснюється однією особою і передається у спадок — це:

- а) республіка;
- б) демократія;
- в) федерація;
- г) конфедерація;
- д) монархія.

3. Охарактеризуйте джерела права:

Джерело права	Характеристика джерел права	Чи визнається в Україні
Правовий звичай		

Правовий прецедент		
Нормативний договір		
Нормативно-правовий акт		

4. З перелічених нижче прав і свобод до категорії соціальних належать:

- а) право на охорону здоров'я та медичну допомогу;
- б) право на житло;
- в) право на страйк;
- г) право на життя;
- д) право на достатній рівень життя.

5. Легалізація громадських організацій в Україні здійснюється:

- а) міністерством юстиції;
- б) місцевими радами;
- в) державною податковою адміністрацією;
- г) місцевими держадміністраціями;
- д) виконкомами сільських, селищних, міських рад.

6. Правоздатність і дієздатність юридичної особи настає з дня:

- а) прийняття особи на роботу у правоохоронні органи;
- б) отримання документа про вищу освіту;
- в) з моменту державної реєстрації.

7. До поданих в правій колонці визначень підберіть терміни з лівої колонки:

а) знахідка	()	1) таємне викрадення особистого майна
б) позов	()	2) зариті у землю або скриті іншим способом цінності

в) грабіж	()	3) виявлення загубленої ким-небудь речі
г) клад	()	4) вимога особи подана до суду з метою захистити порушене право
д) крадіжка	()	5) відкрите викрадення чужого майна
е) реквізіція	()	6) безоплатне вилучення майна як санкція за правопорушення
ж) конфіскація	()	7) вилучення майна у власника в державних або суспільних інтересах з виплатою йому вартості майна
з) кредитор	()	8) учасник зобов'язальних правовідносин

8. Нормальна тривалість робочого часу (тиждень) працівників не може перевищувати:

- а) 39 годин;
- б) 40 годин;
- в) 41 годину.

9. Ознаками адміністративного правопорушення є:

- а) протиправне діяння;
- б) винне діяння;
- в) суспільна небезпечність діяння;
- г) _____.

10. Вік, з досягненням якого настає кримінальна відповідальність за вчинення всіх видів злочинів:

- а) 14 років;
- б) 15 років;
- в) 16 років;
- г) 17 років;
- д) 18 років.

Варіант 3

1. Приватна власність визначається як одна з підстав формування держави такою з концепцій:

- а) історико-матеріалістичною (марксистською);
- б) теологічною;
- в) договірною;
- г) психологічною.

2. Республіка, у якій глава держави не може впливати на склад і політику уряду, що формується парламентом і підзвітний лише йому, називається:

- а) президентська республіка;
- б) змішана республіка;
- в) парламентська республіка;
- г) соціалістична республіка.

3. Ознакою галузі права є така з визначених ознак:

- а) наявність самостійного предмета регулювання;
- б) наявність самостійного державного органу;
- в) наявність певного строку введення;
- г) наявність єдиної території.

4. До колективних не відносяться такі з перелічених нижче прав:

- а) на мир;
- б) на страйк;
- в) на користування природними та іншими об'єктами суспільної власності;
- г) на здорове навколишнє середовище;
- д) на достатній рівень життя.

5. Єдиним органом законодавчої влади в Україні є:

- а) Президент;
- б) Кабінет Міністрів;
- в) Верховна Рада;
- г) всеукраїнський референдум;
- д) Конституційний Суд.

6. Чотирнадцятирічний Микола, навчаючись їзди на подарованому йому велосипеді, заїхав на тротуар і впав, розбивши при цьому вітрину магазину. Відповідальність за заподіяні ним збитки несе:

- а) сам Микола;
- б) школа, в якій він навчається;

- в) особа, яка подарувала йому велосипед;
- г) батьки Миколи.

Поясніть.

7. Загальний строк для захисту права за позовом особи, право якої порушено, встановлюється:

- а) в один рік;
- б) у два роки;
- в) у три роки.

8. Вкажіть правильне твердження.

Трудовий договір — це:

- а) правова форма вирішення трудових справ;
- б) угода між трудовим колективом і адміністрацією підприємства (установи, організації);
- в) документ для вирішення соціально-побутових питань;
- г) угода між працівником і власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом.

9. Заповніть таблицю.

Обставини, що пом'якшують покарання	Обставини, що обтяжують покарання

- а) добровільне відшкодування завданого збитку або заподіяної шкоди;
- б) вчинення злочину особою, яка перебувала у стані сп'яніння;
- в) вчинення злочину внаслідок збігу тяжких особистих, сімейних чи інших обставин;
- г) вчинення злочину на ґрунті расової, національної чи релігійної ворожнечі або розбрату;
- д) щире каяття;
- е) явка з повинною;
- є) вчинення злочину з використанням малолітнього або особи, яка страждає психічним захворюванням чи недоумством;
- ж) тяжкі наслідки, заподіяні злочином;
- з) вчинення злочину під впливом сильного душевного хвилювання;

- и) вчинення злочину жінкою в стані вагітності;
- і) вчинення злочину неповнолітнім;
- к) вчинення злочину організованою групою;
- л) вчинення злочину особою, яка раніше вчинила злочин.

10. До адміністративних стягнень належать такі з перелічених заходів державного примусу:

- а) попередження;
- б) догана;
- в) оплатне вилучення предмета;
- г) позбавлення батьківських прав;
- д) сувора догана;
- е) позбавлення спеціального права;
- є) переведення на нижчеоплачувану роботу;
- ж) адміністративний арешт;
- з) звільнення;
- и) конфіскація майна;
- і) відшкодування збитків;
- к) виправні роботи;
- л) адміністративний штраф.

Варіант 4

1. Суспільне узгодження конфліктів є основою походження держави у такій з означених теорій:

- а) договірна;
- б) психологічна;
- в) теологічна;
- г) органічна.

2. Найбільший обсяг суспільних відносин регулює такий вид соціальних норм:

- а) моралі;
- б) права;
- в) релігійні норми;
- г) норми-звичаї.

3. До складу системи законодавства входять такі з означених елементів:

- а) закони держави;
- б) інститут права;
- в) галузь права;
- г) норми релігії.

4. Відповідно до законодавства України дитина, яка народилася в Єгипті (її мати є громадянкою України, а батько – особою без громадянства), набуде громадянство:

- а) буде громадянином Єгипту;
- б) буде особою без громадянства;
- в) буде громадянином України, якщо її мати повернеться на батьківщину;
- г) буде громадянином України;
- д) ваш варіант.

Відповідь поясніть.

5. До категорії культурних належать такі з перелічених прав і свобод:

- а) право на освіту;
- б) свобода слова;
- в) свобода переконань;
- г) право на інформацію;
- д) свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості.

6. У колонці ліворуч подано види договорів (правочинів), а праворуч – приклади договорів. Вкажіть літерами у дужках, до яких видів договорів мають належати:

а) позики	()	1) мама подарувала дочці приймач
б) дарування	()	2) Н. узяв у далекого родича в борг 100 грн
в) купівлі-продажу	()	3) відїжджаючи у відрядження, М. попросив сусіда потримати у себе акваріум
г) схову	()	4) громадянин К. купив газету
д) перевезення	()	5) юнак купив проїзний білет
е) заповіту	()	6) А. одержав майно у спадок

7. Збудований чи придбаний подружжям у шлюбі будинок:

- а) є їхнім спільним майном;
- б) є майном того, хто з них вказаний у договорі на придбання будинку;
- в) є майном того, на чие ім'я зареєстровано будинок;
- г) є майном того, кому з них надана в безстрокове користування земельна ділянка для будівництва будинку.

8. Зміст колективного договору становлять:

- а) суб'єкти колективного договору;
- б) об'єкти (матеріальні блага) колективного договору;
- в) взаємні зобов'язання сторін щодо регулювання виробничих, трудових, соціально-економічних відносин;
- г) трудові права осіб, які уклали колективний договір.

9. Адміністративній відповідальності підлягають особи, які досягли на момент вчинення адміністративного правопорушення:

- а) 14-річного віку;
- б) 15-річного віку;
- в) 16-річного віку;
- г) 17-річного віку;
- д) 18-річного віку.

10. До підстав кримінальної відповідальності належать:

- а) проступок;
- б) вирок суду;
- в) злочин.

Варіант 5

1. До структури системи права входять такі з названих елементів:

- а) правові відносини;
- б) правопорушення;
- в) інститут права;
- г) підзаконний нормативний акт.

2. Ознаками норми права є такі з названих ознак:

- а) забезпеченість державою;
- б) постійність;
- в) однорідність;
- г) формальна визначеність;
- д) загальнообов'язковість.

3. Об'єднаннями громадян встановлюються і регулюють відносини в них такі норми:

- а) моральні;
- б) правові;
- в) корпоративні;
- г) звичаєві;
- д) релігійні.

4. Активне виборче право громадяни України набувають з:

- а) 16 років;
- б) 21 року;
- в) 18 років;
- г) 25 років.

5. Право законодавчої ініціативи в Україні мають:

- а) Уряд;
- б) Президент України;
- в) Генеральний прокурор;
- г) Конституційний Суд;
- д) Національний банк.

6. Цивільним правом регулюються такі з перелічених ситуацій:

- а) перехід дороги в недозволеному місці;
- б) повернення у магазин придбаної речі;
- в) скарга до суду на автора статті, в якій принижується честь і гідність людини;
- г) звільнення з роботи;
- д) безбілетний проїзд;
- е) поділ майна;
- є) запізнення на роботу;
- ж) поїздка в таксі;
- і) подарунок сину в день його народження.

7. Знайдіть помилки:

- а) дія — це факт, незалежний від волі людини, її свідомості;
- б) цивільно-правові відносини — це суспільні майнові та особисті немайнові, вольові, врегульовані нормами цивільного права відносини;
- в) застава — це спосіб забезпечення зобов'язань;
- г) опіка встановлюється над неповнолітніми, які не досягли 16 років;
- д) договір дарування є двостороннім;

е) заповідач не може в будь-який час відмінити або змінити заповіт.

8. Вкажіть правильне твердження.

Положення колективного договору поширюються:

- а) на всіх працівників підприємства, установи, організації, незалежно від того, чи є вони членами професійної спілки;
- б) тільки на працівників підприємства, установи, організації, які є членами професійної спілки;
- в) на власника або уповноваженого ним органу з однієї сторони і профспілковий орган — підприємства, установи, організації — з іншої.

9. Троє домовились вчинити крадіжку з продовольчого магазину. Двоє з них почали виламувати двері, а третій, усвідомивши протиправність цих дій, вирішив відмовитись від свого злочинного наміру, потай відійшов убік і втік. Ті, що залишилися, виламали двері магазину і викрали продукти. Чи відповідатиме за крадіжку той, хто втік:

- а) так;
- б) ні.

Відповідь поясніть.

10. Виправні роботи за вчинення адміністративного правопорушення застосовуються на строк:

- а) до 1 місяця;
- б) до 2-х місяців;
- в) до 3-х місяців;
- г) до 6-ти місяців.

Варіант 6

1. За формою державного правління Україна:

- а) президентська республіка;
- б) змішана республіка;
- в) парламентська республіка;
- г) соціалістична республіка.

2. Юридичний зміст правовідносин становлять:

- а) норми права;
- б) юридичні відносини;
- в) взаємні права та обов'язки суб'єктів правовідносин.

3. Елементами структури норми права є:

- а) диспозиція;

- б) проскрипція;
- в) гіпотеза;
- г) інтенція;
- д) санкція.

4. Згідно з чинним законодавством підставами набуття громадянства України є:

- а) народження;
- б) віросповідання;
- в) національність;
- г) територіальне походження.

5. Здійснювати офіційне тлумачення Конституції та законів України має право:

- а) Верховна Рада;
- б) Президент;
- в) Прем'єр-міністр;
- г) Конституційний Суд;
- д) Верховний Суд.

6. Дідусь склав заповіт, за яким його будинок після смерті відходить у власність онучки. У даному разі тут виявлена воля:

- а) дідуся;
- б) онучки;
- в) дідуся і онучки.

7. Заповніть таблицю:

Сторони цивільного договору	Вид договору
1) продавець — покупець	
2) наймодавець — наймач	
3) володілець — користувач	
4) повірений — довіритель	
5) комісіонер — комітент	
6) охоронець — особа, яка здала на схов майно	
7) позикодавець — позичальник	
8) страхувальник — застрахований	

- а) договір майнового найму;
- б) договір позики;
- в) договір страхування;

- г) договір купівлі-продажу;
- д) договір схову;
- е) договір доручення;
- є) договір комісії;
- ж) договір безоплатного користування майном.

8. Знайдіть помилки:

- а) відпустка за вагітністю і пологах може бути підставою для звільнення;
- б) випробування не встановлюється для осіб молодше 18 років;
- в) звільнення у зв'язку з набранням чинності вироку суду можливе лише в тому випадку, коли особа засуджена до позбавлення волі, виправних робіт не за місцем роботи, тобто позбавлена можливості продовжувати роботу;
- г) щорічна відпустка надається працівникам тривалістю не менше 20 робочих днів;
- д) святкові та неробочі дні при визначенні тривалості відпусток не враховуються;
- е) виробнича потреба — це термінова, невідкладна, завчасно непередбачена робота.

Поясніть.

9. Кримінальна відповідальність не настає за умов:

- а) незнання громадянином відповідної норми права;
- б) крайньої необхідності;
- в) іноземного громадянства;
- г) станом сп'яніння;
- д) недосягнення повноліття;
- е) вчинення злочину вперше.

10. За яке з трьох правопорушень настає адміністративна відповідальність:

- а) порушення правил пожежної безпеки;
- б) запізнення на роботу;
- в) приниження честі, гідності та ділової репутації.

Варіант 7

1. Держава, окремі складові якої не мають власного суверенітету, називається:

- а) імперією;
- б) федеративною державою;
- в) абсолютною монархією;

- г) унітарною державою;
- д) тоталітарною державою.

2. Характерними ознаками кодифікації є:

- а) різновид систематизації;
- б) припускаються зміни в тексті актів;
- в) завжди має офіційний характер;
- г) все перелічене.

3. Знайдіть помилки:

- а) державний устрій — це форма правління;
- б) монархія — форма політичного режиму держави;
- в) право — система загальнообов'язкових правил поведінки, правових норм;
- г) федерація — союзна держава;
- д) Конституція — це основний закон держави;
- е) мораль — це система правових установок, які спираються на ідеї людської справедливості;
- є) дієздатність — здатність особи мати суб'єктивні права і нести юридичні обов'язки.

4. Главою Української держави є така з перелічених нижче посадових осіб:

- а) голова Уряду;
- б) голова Верховної Ради;
- г) Президент;
- д) ваш варіант.

5. У систему органів державної влади України входять:

- а) сільські ради;
- б) адміністрація Президента;
- в) Верховний Суд;
- г) вуличні комітети;
- д) Уряд.

6. Правочини можуть бути визнані недійсними у таких випадках:

- а) 19-річний Сергій без дозволу батьків подарував куртку товаришу;
- б) 14-річний Олександр без згоди батьків поміняв фотоапарат на собаку;
- в) 17-річний Максим без згоди батьків подарував своїй дружині коштовний перстень, що перейшов йому у спадщину;
- г) 11-річна Наталка придбала зошит;

д) 14-річний Назар на залишені йому батьками гроші без їх згоди придбав відеомагнітофон.

7. Назвіть юридичні події:

- а) укладення договору;
- б) землетрус;
- в) рятування особою державного майна;
- г) повінь.

8. Працівникам надається перерва для відпочинку і харчування тривалістю не більше:

- а) 30 хвилин;
- б) 1 години;
- в) 2 годин.

9. Заповніть таблицю.

Адміністративні стягнення	Кримінальні покарання

- а) попередження;
- б) конфіскація майна;
- в) адміністративний арешт;
- г) позбавлення волі;
- д) виправні роботи;
- е) позбавлення права займати певні посади;
- є) оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення правопорушення;
- ж) громадська догана;
- и) конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення правопорушення;
- і) позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину.

10. Працівники міліції затримали неповнолітнього М. (17 років) за те, що той лайвся нецензурними словами перед входом до кінотеатру, на зауваження громадян та працівників міліції не реагував. Начальник органу внутрішніх справ постановив: за вчинення дій, які є дрібним хуліганством, піддати М. адміністративному арешту на 10 діб.

Чи допущені начальником органу внутрішніх справ порушення закону:

- а) так;
- б) ні.

Відповідь поясніть.

Варіант 8

1. Такій формі державного правління властиві ознаки: відповідальність уряду перед парламентом, формування уряду парламентом, обрання глави держави парламентом:

- а) конституційна монархія;
- б) президентська республіка;
- в) напівпрезидентська республіка;
- г) парламентська республіка;
- д) ваш варіант.

2. Норми-дефініції — це:

- а) норми, що містять у собі положення, які закріплюють основні підвалини суспільного та державного устрою;
- б) норми, які закріплюють вихідні принципи права;
- в) норми, що містять положення, які визначають цілі, завдання окремих галузей права, правових інститутів, предмет, форми і засоби правового регулювання;
- г) містять визначення певних правових категорій та понять.

3. Знайдіть помилки:

- а) найпершими правилами поведінки людей були звичаї, традиції, тобто моральні норми;
- б) право як регулятор поведінки між людьми з'явилося раніше від моралі;
- в) держава як політична організація суспільства з'явилась раніше від права;
- д) правоздатність — це здатність особи бути носієм певних прав та обов'язків.

Поясніть.

4. Парламентський контроль за додержанням в Україні прав і свобод людини здійснює:

- а) Конституційний Суд;
- б) постійний комітет Верховної Ради з прав людини;
- в) омбудсмен;
- г) генеральний прокурор;
- д) Голова Верховної Ради.

5. До складу системи місцевого самоврядування в Україні входять:

- а) сільські ради;
- б) районні державні адміністрації;
- в) вуличні комітети;
- г) міськвиконкоми;
- д) обласні ради профспілок.

6. Зміст права власності становить:

- а) право володіння майном;
- б) право володіння і користування майном;
- в) право користування майном;
- г) право розпорядження майном;
- д) право користування і розпорядження майном;
- е) право володіння, користування і розпорядження майном.

7. Знайдіть помилку:

Зобов'язання є правовідносини, згідно з якими одна сторона (кредитор) повинна надати іншій стороні (боржнику) певну послугу або утриматися від неї, а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку.

8. Підставою звільнення за прогул без поважних причин є:

- а) відсутність протягом 1 години;
- б) відсутність протягом 2 годин;
- в) відсутність протягом 3 і більше годин.

9. Заповніть таблицю.

Дисциплінарні стягнення	Адміністративні стягнення	Кримінальні покарання

- а) позбавлення права займати відповідну посаду або займатися відповідною діяльністю;
- б) позбавлення волі;
- в) позбавлення спеціального права;
- г) звільнення;
- д) попередження;

- е) догана;
- є) адміністративний штраф;
- ж) виправні роботи без позбавлення волі;
- з) виправні роботи;
- и) громадська догана;
- і) оплатне вилучення предмета;
- к) конфіскація майна;
- л) позбавлення військового звання;
- м) адміністративний арешт;
- н) конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом правопорушення;
- о) направлення військовослужбовця в дисциплінарний батальйон.

10. Державне управління — це діяльність:

- а) органів судової влади;
- б) законодавчої влади;
- в) органів виконавчої влади;
- г) органів прокуратури.

Варіант 9

1. Уряд очолює глава держави за такої форми державного управління:

- а) конституційна монархія;
- б) президентська республіка;
- в) авторитарна держава;
- г) унітарна держава;
- д) змішана республіка.

2. Вкажіть характерні ознаки норм права:

- а) обов'язковість дотримання для всіх;
- б) встановлюються декількома людьми;
- в) охороняються державою;
- г) встановлюються державою;
- д) регулюють найважливіші суспільні відносини;
- е) складаються в суспільстві поступово;
- є) охороняються засобами масового впливу.

3. Юридичними фактами слід вважати:

- а) рішення органів влади та місцевого самоврядування, що тягнуть за собою правові наслідки для суб'єктів правовідносин;
- б) факти прийняття нових політичних рішень та їх фіксація у статутах і програмах політичних партій, факти правопорушень,

- інші життєві факти та ситуації, що мають правомірний характер, характеризуються як соціально корисні;
- в) факти реального життя, з якими норма права пов'язує зміну, а потім припинення суспільних відносин;
 - г) конкретні життєві ситуації, з настанням яких норма права пов'язує виникнення, зміну або припинення правових відносин.

4. Відповідно до Конституції найвищою цінністю в Україні є:

- а) демократія;
- б) міжнародне право;
- в) основи конституційного ладу;
- г) людина, її права і свободи;
- д) законність.

5. Склад Верховної Ради України обирається за такою виборчою системою:

- а) мажоритарною;
- б) імперативною;
- в) пропорційною;
- г) змішаною;
- д) диспозитивною.

6. Володіти правоздатністю означає:

- а) мати тільки суб'єктивні права;
- б) мати суб'єктивні права і юридичні обов'язки;
- в) мати певні суб'єктивні права і нести юридичну відповідальність;
- г) нести юридичну відповідальність;
- д) здійснювати юридичні обов'язки і нести відповідальність.

7. Здатність громадян мати цивільні права і нести цивільні обов'язки називається:

- а) дієздатністю;
- б) правоздатністю;
- в) деліктоздатністю;
- г) угодоздатністю.

8. Знайдіть помилки:

- а) стягнення оголошується в наказі (розпорядженні) і повідомляється працівникові під розписку;
- б) перерва для відпочинку і харчування включається в робочий час;
- в) мінімальний строк відпустки в Україні – 21 день;

- г) для осіб віком 16–18 років встановлюється 24-годинний робочий тиждень;
- д) індивідуальна трудова діяльність не регулюється трудовим законодавством;
- е) оплата праці учнів, які працюють у вільний від навчання час, провадиться пропорційно відпрацьованому часу або залежно від виробітку;
- е) стягнення у трудову книжку записуються, а також протягом строку дії дисциплінарного стягнення заходи заохочення до працівників застосовуються;
- ж) трудовий договір — це угода між працівником і власником підприємства.

Поясніть.

9. Строк адміністративного арешту становить:

- а) до 1 місяця;
- б) два тижні;
- в) до 10 діб;
- г) до 15 діб.

10. Заповніть таблицю.

Готування до злочину	Замах на злочин

- а) придбав собі рушницю;
- б) посягання на життя;
- в) усунення можливих перепон;
- г) вироблення плану;
- д) при посяганні на вбивство винна особа лише поранила потерпілого;
- е) вистріл з метою вбивства із зброї;
- є) знаходження співучасників;
- ж) посягання на власність.

Варіант 10

1. Функції держави розкривають:

- а) структуру державної влади та її завдання стосовно адміністративно-територіальних одиниць;
- б) сутність та соціальне призначення держави;

- в) напрями здійснення зовнішньої та внутрішньої політики;
- г) форми та методи здійснення державно-правового режиму.

2. Юридична відповідальність накладається на підставі:

- а) законів та підзаконних актів;
- б) протиправного юридичного факту;
- в) норми права, яка передбачає притягнення до юридичної відповідальності за вчинене правопорушення;
- г) рішення органу судової влади України, прийнятого на основі закону.

3. З поданих елементів до системи права входять:

- а) держава;
- б) закон;
- в) норма права;
- г) кодекс;
- д) Конституція;
- е) інститут права;
- є) галузь права;
- ж) правова система.

4. Згідно з чинним законодавством громадянство України надає:

- а) особам, які вчинили злочини проти людства;
- б) особам, які притягувались до адміністративної відповідальності;
- в) особам, які проходили строкову службу в збройних силах іноземної держави;
- г) особам, які перебувають на службі в органах влади іншої держави;
- д) ваш варіант.

5. До адміністративно-територіальної системи України входять:

- а) губернії;
- б) округи;
- в) області;
- г) волості;
- д) селища.

6. Вставте пропущені слова:

Цивільне право являє собою сукупність норм права, які регулюють _____ та особисті _____ відносини, що складаються в суспільстві між фізичними і _____ особами та іншими соціальними утвореннями на засадах _____ рівності сторін.

7. Правочин — це:

- а) діяльність, що тягне за собою юридичні наслідки;
- б) контракт;
- в) дія особи, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків;
- г) фактичне здійснення певних дій.

8. Визначте, в яких випадках зазначені працівники мають право на скорочений робочий день:

- а) токарь, що доглядає за хворим батьком;
- б) ткаля, що має малолітню дитину;
- в) лаборант, що працює на роботі з шкідливими умовами праці;
- г) слюсар, що суміщає роботу з навчанням в інституті;
- д) шістнадцятирічний слюсар.

9. У розмові з другом Юрій К. розповів про порушення трудової дисципліни одним із працівників. От лише забув Юрій, який вид відповідальності застосувала до порушника адміністрація. “Адміністрація? — перепитав співрозмовник. — Значить адміністративну: звільнили!” — впевнено заявив він.

Чи правий був друг Юрія:

- а) так;
- б) ні.

Поясніть.

10. Заповніть таблицю.

Адміністративні правопорушення	Кримінальні злочини

- а) порушення правил використання земель;
- б) крадіжка;
- в) грабіж;
- г) розбій;
- д) порушення вимог пожежної безпеки в лісах;
- е) згвалтування;
- є) порушення правил міжнародних польотів;
- ж) порушення правил полювання;
- з) порушення правил безпеки руху та експлуатації транспорту;
- и) злісне хуліганство;
- і) порушення правил дорожнього руху.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правова

1. Конституція України. — К., 1996.
2. Кримінальний кодекс України від 5 травня 2001 р. — К., 2001.
3. Цивільний кодекс України.
4. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. — К., 2002.

Основна

5. Брецько Ф. Ф. Основи держави і права: У 2 кн.: Навч. посіб. — Ужгород, 1998.
6. Забарний Г. Г., Калюжний Р. А., Шкарупа В. К. Основи держави і права. — К., 2002.
7. Керецьман В., Семерак О. Правознавство. — К., 2002.
8. Ківалов С. В., Музиченко П. П. та ін. Основи правознавства України. — Харків, 2002.
9. Котюк В. О. Основи держави і права. — К., 2001.
10. Лисенков С. Л. Основи держави і права у запитаннях та відповідях: Навч. посіб. — К., 1997.
11. Лисенков С. Л. Основи правознавства. — К., 2000.
12. Молдован В. В. Основи держави і права: Курс лекцій. — К., 1997.
13. Основи правознавства / За ред. І. Б. Усенка. — К., 2002.
14. Основи держави і права: Навч. посіб. / За ред. А. М. Колодія і А. Ю. Олійника. — К., 1997.
15. Пастухов В. П., Пеньківський В. Ф., Наум М. Ю. Основи правознавства. — К., 2000.
16. Правознавство: Навч. посіб. / За ред. В. Г. Гончаренка. — К., 2002.
17. Правознавство: Підручник / За ред. В. В. Копейчикова. — К., 2002.

Додаткова

Теорія держави і права

18. Загальна теорія держави і права: Навч. посіб. / За ред. В. В. Копейчикова. — К., 1999.
19. Комаров С. А., Малько А. В. Теория государства и права. — М., 2000.
20. Нечитайленко А. А. Основы теории права: Учеб. пособие. — Харьков, 1999.
21. Общая теория государства и права: Академ. курс: В 2 т. / Отв. ред. М. Н. Марченко. — М., 1999.

22. *Рабінович П. М.* Основи загальної теорії держави і права. — К., 2001.
23. *Скакун О. Ф.* Теория государства и права: Учебник. — Харьков, 2000.
24. *Хропанюк В. Н.* Теория государства и права. — М., 2001.

Конституційне право

25. *Баглай М. В., Туманов В. А.* Малая энциклопедия конституционного права. — М., 1998.
26. *Конституційне право України* / За ред. В. Ф. Погорілка. — К., 2000.
27. *Костюченко О. А.* Основи конституційного права України: Конспект лекцій. — К., 1999.
28. *Кравченко В. В.* Конституційне право України: Навч. посіб. — К., 2002.
29. *Кравченко В. В.* Конституційне право України у визначеннях та схемах: Навч. посіб. — К., 2002.
30. *Основи конституційного права України: Підручник* / За ред. В. В. Копейчикова. — К., 1999.
31. *Фрицький О. Ф.* Конституційне право України: Підручник. — К., 2002.

Цивільне та сімейне право

32. *Гражданский кодекс Украины* (научно-практический комментарий). — Харьков, 1999.
33. *Бірюков І. А., Заїка Ю. О., Співак В. М.* Цивільне право України (загальна частина). — К., 2002.
34. *Цивільне право України: Підручник: У 2 т.* / О. В. Дзера (кер. авт. кол.). — К., 2002.
35. *Харитонов Е. О., Саниахметова Н. А.* Гражданское право. — К., 2003.

Трудове право

36. *Кодекс законів про працю України.* — К., 1998.
37. *Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами.* — К., 1998.
38. *Зуб І. В., Стичинський Б. С., Грицяк І. А.* Трудове право. — К., 1996.
39. *Прокopenко В. І.* Трудове право. — К., 2000.
40. *Трудове право України.* — Львів, 1996.
41. *Карпенко Д. О.* Трудове право України: Конспект лекцій. — К., 1998.

42. *Луценко А.* Контракт. Нова модель регулювання трудових відносин // *Право України*. — 1992. — № 11. — С. 28.
43. *Науково-практичний* коментар до законодавства України про працю. — 2-ге вид., допов. та переробл. / Б. С. Стичинський, І. В. Зуб, В. Г. Ротань. — К., 2000.
44. *Трудове* право України: Зб. нормат.-правових актів / Упоряд.: П. А. Бущенко, І. А. Ветухова. — Харків, 2001.
45. *Трудове* право України: Підручник / За ред. Н. Б. Болотіної, Г. І. Чанишевої. — К., 2001.
46. *Трудові* спори. Законодавство, коментар, судова практика / За ред. В. А. Скоробагатько, М. І. Федішин. — К., 2000.

Адміністративне право

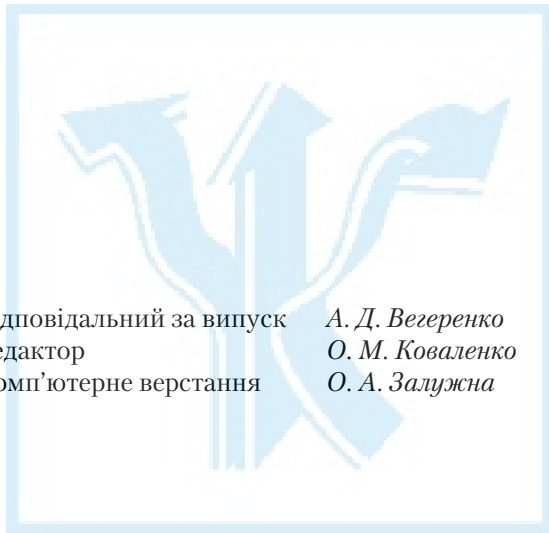
47. *Кодекс* України про адміністративні правопорушення. — К., 2001.
48. *Адміністративне* право України: Підручник / Ю. П. Битяк, В. В. Богуцький, В. М. Гаращук та ін.; За ред. Ю. П. Битяка. — Харків, 2000.
49. *Административное* право Украины (общая часть): Учеб. пособие. — Харьков, 1999.
50. *Адміністративне* право України — Навч. посіб. / С. Т. Гончарук. — К., 2000.
51. *Васильев А. С.* Административное право Украины (общая часть): Учеб. пособие. — Харьков, 2001.
52. *Гончарук С. Т.* Суб'єкти адміністративного права України: Навч. посіб. — К., 1998.
53. *Коваль Л. В.* Адміністративне право. — К., 1996.
54. *Колпаков В. К.* Адміністративне право України: Підручник. — К., 1999.

Кримінальне право

55. *Коржанський М. Й.* Науковий коментар Кримінального кодексу України. — К., 2001.
56. *Кримінальне* право України. Загальна частина / За ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. — К.; Харків, 2001.
57. *Матишевський П. С.* Кримінальне право України. Загальна частина. — К., 2001.
58. *Науково-практичний* коментар Кримінального кодексу України / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. — К., 2001.
59. *Тацій В., Сташис В.* Новий Кримінальний кодекс України // *Право України*. — 2001. — № 7.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Правознавство”	5
Зміст самостійної роботи з дисципліни “Правознавство”	6
Тестові завдання	16
Список літератури	39

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Вегеренко</i>
Редактор	<i>О. М. Коваленко</i>
Комп'ютерне верстання	<i>О. А. Залужна</i>

МАУП

Зам. № ВКЦ-3483

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП